

Elżbieta Szefler, Maria Sobieszczyk

Wspomnienie o mgr Halinie Jakubowicz - w pierwszą rocznicę śmierci : 1 VI 1939 - 6 IV 2004

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (26-27), 233-238

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Elżbieta Szeffler, Maria Sobieszczyk

Wspomnienie o mgr Halinie Jakubowicz

– w pierwszą rocznicę śmierci

[1 VI 1939 – 6 IV 2004]

*Gdyby dar naszych serc i dobra pamięć o Tobie mogły
wskrzesić – żyłabyś Halinko.*

Wdzięczne uczennice, wychowanki,
a później – koleżanki

Choć oficjalna forma wspomnień o pracy zawodowej i osiągnięciach dobrego nauczyciela, życzliwego i otwartego na sprawy innych wychowawcy, mistrza i koleżanki, nie odda nawet maleńkiej części tego, co chciałybyśmy przekazać oraz tego, co czujemy – myśląc o Tobie i bolejąc nad Twoim odejściem, to pragniemy aby słowa tu przekazane pozwoliły na zachowanie pamięci o Tobie wszystkich tych, którzy:

- znali Cię osobiście lub tylko z publikacji,
- szanowali i cenili,
- podziwiali jako pedagoga i akceptowali jako człowieka,
- wykorzystywali we własnej pracy Twoją wiedzę, umiejętności, reprezentowane przez Ciebie wartości,
- korzystali z Twych pomysłów, przemyśleń, propozycji,
- umieli czerpać z Twojej mądrości życiowej i przyjacielskiej postawy wobec innych ludzi.

*Jeśli pamięć o człowieku trwa,
człowiek nie umiera.*

Przebieg pracy zawodowej

Mgr Halina Jakubowicz urodziła się 1 czerwca 1939 roku w Bydgoszczy.

Pracę zawodową rozpoczęła we wrześniu 1958 roku, po ukończeniu Liceum Pedagogicznego w Bydgoszczy. Najpierw pracowała w Szkole Podstawowej nr 38 w Bydgoszczy (1958-1959), potem w Szkole Ćwiczeń Studium Nauczycielskiego (1959-1962), a następnie w Szkole Ćwiczeń Liceum Pedagogicznego

(1962-1964). W międzyczasie ukończyła Studium Nauczycielskie w Poznaniu (1962 r.). Po kilku latach znów powróciła do bydgoskiej Szkoły Ćwiczeń Studium Nauczycielskiego (1964-1967). Jednocześnie w roku szkolnym 1866/67 zatrudniona była na kontrakcie nauczyciela Studium Nauczycielskiego w Bydgoszczy. Wysoka efektywność Jej pracy jako nauczyciela Szkoły Ćwiczeń zdecydowała o powierzeniu Jej najpierw funkcji instruktora i kierownika ogniska metodycznego klas I-IV dla nauczycieli miasta Bydgoszczy (1 IX 1962-31 VIII 1966), działającego pod patronatem Miejskiego Ośrodka Metodycznego, a następnie powierzeniu funkcji etatowego nauczyciela Studium Nauczycielskiego w Bydgoszczy (od 1 IX 1967 roku). Pracę na tym drugim stanowisku podjęła bezpośrednio po ukończeniu studiów magisterskich w zakresie pedagogiki w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku (1967).

Z tym zakładem kształcenia nauczycieli, jakim było Studium Nauczycielskie w Bydgoszczy, rozwijającym się i przekształcającym kolejno w Wyższą Szkołę Nauczycielską oraz Wyższą Szkołę Pedagogiczną, związana była przez wszystkie dalsze lata pracy zawodowej. Nawet wtedy, gdy przeszła na emeryturę (w roku 1989), w dalszym ciągu współpracowała z Uczelnią. Do końca grudnia 1994 roku prowadziła studenckie śródroczne praktyki pedagogiczne w bydgoskich szkołach podstawowych, służyła nam wszystkim swymi radami, pomagała, wspierała, odwizdała, kontaktowała się telefonicznie.

Mgr Halina Jakubowicz specjalizowała się w zakresie nauczania początkowego oraz teorii i praktyki wychowania przedszkolnego. W latach 1967-1989 poza realizacją swych obowiązków wykładowcy, a następnie starszego wykładowcy, pełniła szereg różnorodnych funkcji w Uczelni. Była m. in.: kierownikiem Zakładu Wychowania Przedszkolnego (1 X 1977-31 X 1981), sekretarzem Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (1989) oraz członkiem komisji rekrutacyjnych w Instytucie Nauczania Początkowego i Wychowania Przedszkolnego WSP w Bydgoszczy, członkiem Rady Szkoły ds. Młodzieży na Wydziale Pedagogicznym (od 1971 r.), przewodniczącą Wydziałowej Rady ds. Młodzieży (1972-1974). Pełnienie tych funkcji oraz wielokrotny udział w pracy komisji rekrutacyjnych niższych szczebli, pełnienie funkcji opiekuna kolejnych roczników studentów, inicjatywna działalność w zakresie opracowywania planów kształcenia studentów i organizowania oraz prowadzenia różnego rodzaju praktyk pedagogicznych znajdowało wyraz uznania ze strony władz Uczelni. Zostało ono wyrażone przyznaniem nagród (lata: 1978, 1979, 1980, 1981, 1986 – zespołowa III stopnia) oraz dyplomu honorowego WSP w Bydgoszczy – z okazji XX lecia pracy zawodowej (1983 r.). W 1979 roku H. Jakubowicz otrzymała Złoty Krzyż Zasługi.

Działalności na rzecz kształcenia i doskonalenia nauczycieli nie ograniczała do terenu Uczelni. Mgr H. Jakubowicz współpracowała z Wydziałem Oświaty w Bydgoszczy, gdzie pełniła funkcję kierownika ogniska metodycznego kl.

I-IV (1 IX 1962 - 31 VIII 1966). Począwszy od 1967 roku współpracowała też z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym, a od 1968 r. – z Okręgowym Ośrodkiem Metodycznym. Była wykładowcą na kursach letnich i śródrocznych dla nauczycieli (od 1968 r.), członkiem komisji powołanych przez Wydział Oświaty dla przeprowadzania egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli i wychowawców uczniów w młodszym wieku szkolnym (od 1964 r.), a także członkiem Międzywojewódzkiej Komisji Kwalifikacyjnej dla stopni specjalizacji zawodowej – działającej przy IKN - ODN w Bydgoszczy (od 1977 r.). Działała także w Komisji Pedagogiki Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego.

Na konferencji zorganizowanej przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej dla nauczycieli szkół zawodowych (1969) przedstawiła referat „Unowocześnianie metod nauczania”. Ponadto, w gremiach naukowych swych współpracowników z Uczelni oraz w grupach nauczycieli praktyków prezentowała wyniki własnych badań, prowadzonych w ramach przygotowywanej rozprawy doktorskiej. Przedstawiała „Wyniki nauczania 6-latków” – na przykładzie analizy ocen z lat 1963-70, uwzględniających materiały badawcze z 50 szkół bydgoskich.

W ciągu pracy zawodowej mgr Halina Jakubowicz była aktywnym członkiem Komisji Pedagogiki i Psychologii Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. Za zasługi dla swego środowiska została uhonorowana odznaką „Za zasługi dla miasta Bydgoszczy” (lipiec 1984 r.).

Działalność wydawnicza

Na uwagę zasługuje działalność wydawnicza mgr H. Jakubowicz. Opublikowała kilkanaście artykułów, zamieszczonych na łamach czołowego, ogólnopolskiego czasopisma dla nauczycieli dzieci w młodszym wieku szkolnym „Życie Szkoły”. Z tym czasopismem rozpoczęła współpracę już od 1957 roku, a więc jeszcze jako uczennica Liceum Pedagogicznego. Brała udział w konkursach ogłaszanych przez redakcję „Życia Szkoły”. W 1957 r. otrzymała nagrodę książkową za udział w konkursie czytelniczym zorganizowanym przez ten miesięcznik, a w 1968 r. uzyskała nagrodę III stopnia za udział w konkursie „Problemy dydaktyczno-wychowawcze w mojej pracy”. W 1962 roku wystąpiła i opublikowała dwie prace konkursowe – na temat: 1) „Jak wykorzystuję środki dydaktyczne w nauczaniu”; 2) „Skuteczność pracy dydaktyczno-wychowawczej”. Z redakcją wspomnianego czasopisma współpracowała również w takim zakresie, że brała udział w pracach komisji do sprawy wydania materiałów z nauczania początkowego – działającej z ramienia ZNP (1971 r.).

Opublikowała też szereg prac w wydawnictwach Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Przedstawiła w nich wiele nowatorskich koncepcji efektywnych rozwiązań związanych z procesem edukacyjnym w klasach I-IV, a potem w klasach

I-III. Dużym zainteresowaniem wśród pedagogów – specjalistów pedagogiki wczesnoszkolnej – cieszyła się praca zwięzła autorstwa H. Jakubowicz, zatytułowana *Wykorzystanie w warunkach polskich niektórych doświadczeń Elkonina dotyczących uczenia się czytania w klasie pierwszej*, wydana przez BTN w 1973 roku. Nowatorskie poczynania eksperymentalne Autorki, widoczne w tej pracy, spowodowały odwoływanie się wielu pedagogów do tego opracowania we własnych publikacjach.

Ponadto H. Jakubowicz była autorką recenzji, artykułów i pozycji zwięzłych. Opracowała np. recenzję bardzo znanej wszystkim nauczycielom uczniów w młodszym wieku szkolnym książki metodycznej J. Awgulowej i W. Świętek *Inscenizacje w kl. I-IV*.

A. Prace zwięzłe

1. Jakubowicz H. *Wykorzystanie w warunkach polskich niektórych doświadczeń Elkonina dotyczących uczenia się czytania w kl. I*. BTN, Poznań-Warszawa 1973.

B. Artykuły zamieszczone w pracach zwięzłych

1. Jakubowicz H., *Z zagadnień początkowej nauki czytania*, [W:] E. Stucki (red.), *Z teorii i praktyki nauczania początkowego*, WSP, Bydgoszcz 1978.
2. Jakubowicz H., Lenartowska K. *Kształtowanie pojęcia przymiotnika w klasach niższych*, [W:] M. Pączkowski (red.), *Z teorii i praktyki nauczania początkowego. Część II. Wybrane zagadnienia kształtowania pojęć w nauczaniu początkowym*, WSP, Bydgoszcz 1882.
3. Jakubowicz H., *Rola działalności plastyczno-konstrukcyjnej dzieci 6-letnich w przygotowaniu do nauki pisania*, [W:] E. Stucki, P. Prusak (red.) *Studia Pedagogiczne. Zeszyt 7, Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna (1)*. WSP, Bydgoszcz 1982.
4. Jakubowicz H., *Praca badawcza uczniów na lekcjach środowiska społeczno-przyrodniczego czynnikiem kształtowania postaw twórczych*, [W:] K. Lenartowska, H. Smolińska (red.), *Z teorii i praktyki nauczania początkowego. Część III. Kształcenie postaw twórczych w edukacji wczesnoszkolnej*, WSP, Bydgoszcz 1985.
5. Jakubowicz H., *Wyrabianie umiejętności związanych z uprawą i hodowlą roślin u dzieci sześciolatków*, [W:] E. Stucki (red.), *Z teorii i praktyki nauczania początkowego. Część IV. Kształtowanie umiejętności uczniów*, WSP, Bydgoszcz 1986.

6. Jakubowicz H., *Poziom mowy dziecka sześciolatniego*, [W:] E. Stucki (red.), *Studia Pedagogiczne. Zeszyt 15. Pedagogika Przedszkolna i Wczesnoszkolna (3). Poziom i jakość kształcenia*, WSP, Bydgoszcz 1988.
7. Jakubowicz H., Smolińska H., *Koncepcje przygotowania zawodowego studentów w zakresie nauczania początkowego*, [W:] *Prace Pedagogiczne LXXII – Ata Universitatis Wratislaviensis No 1111*. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 1991.

C. Artykuły zamieszczone w czasopismach

1. Jakubowicz H., *Planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej w klasie I*, „Życie Szkoły” 1966 nr 7-8.
2. Jakubowicz H., *Czytanie w klasie I*, „Życie Szkoły” 1968 nr 10.
3. Jakubowicz H., *Jak wykorzystałam lekturę w przygotowaniu się do lekcji w klasie III*, „Życie Szkoły” 1969 nr 1.
4. Jakubowicz H., *Nauka czytania w klasie I*, „Życie Szkoły” 1969 nr 7-8.
5. Jakubowicz H., *Uczenie się przez rozumienie struktury rzeczywistości*, „Życie Szkoły” 1971 nr 6.
6. Jakubowicz H., *Organizowanie środowiska wychowawczego*, „Życie Szkoły” 1972 nr 10.

D. Recenzje

1. H. Metera, S. Józwicka, L. Pendrak, *Czytanie w kl. I*; (rec.) H. Jakubowicz, *Moje wątpliwości*, „Życie Szkoły” 1969 nr 7-8.
2. *Samorząd klasowy*; (rec.) H. Jakubowicz, „Życie Szkoły” 1970 nr
3. J. Skupin *Elementarz moich marzeń*; (rec.) H. Jakubowicz, „Życie Szkoły” 1971 nr
4. oprac. dla PZWS (1972)– rec. II wyd. książki J. Awgulowej i W. Świętek *Inscenizacje w kl. I-IV*.

Inne działania

Przez wiele lat pracy na uczelni organizowała i modyfikowała pracownię metodyki nauczania początkowego w Instytucie Nauczania Początkowego i Wychowania Przedszkolnego.

Uczestniczyła w pracach komisji ds. opracowania materiałów z 25 roczników „Życia Szkoły”. Te prace podejmowała na rzecz Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Bydgoszczy.

W ramach integracji i współpracy środowisk naukowych uczestniczyła w wyjeździe zagranicznym do czeskich Budziejowic (grudzień 1990 r.).

Zamiast zakończenia

Żadna biografia, żaden życiorys zawodowy i naukowy, nawet opracowany bardzo starannie i wnikliwie, nie odda ani wszystkich faktów, ich interpretacji, ani też odczuć z nimi związanych. Dlatego pozwalamy sobie na uwiecznienie naszych informacji o śp. Halinie Jakubowicz poetycką sentencją:

*„Najlepsza część życia
dobrego człowieka
to jego drobne,
bezimienne czyny
dobroci i miłości”.* [William Wordsworth; 1770 – 1850]

Summary

The present biography of Halina Jakubowicz, including the account of her professional and academic record, is a tribute to scholar pedagogue, educator and academic teacher of students of the pre-school and early education at the pedagogical university in Bydgoszcz.

Untimely deceased, esteemed and beloved friend, master and mentor, mother of our friend and colleague – we would like to say goodbye to her yet again on the first anniversary of her death. Hereby we pay a TRIBUTE TO HER MEMORY.